

ĆWICZENIA PERCEPCJI SŁUCHOWEJ DLA DZIECI MŁODSZYCH

1. Odtwarzanie struktur dźwiękowych

- wystukiwanie rytmu (wcześniej zaprezentowanego przez rodzica, np. dwa uderzenia o stół - trzy klaśnięcia - dwa tupnięcia. Prezentowany rytm powinien być dostosowany do możliwości dziecka – zaczynamy od prostych, stopniowo zwiększając stopień trudności);
- wyklaskiwanie rytmu na podstawie ustalonego wcześniej schematu graficznego (np. kwadrat = tupanie, trójkąt = klaskanie, koło = uderzanie rękami o nogi, rodzic układa figury w określony sposób, a dziecko musi odtworzyć rytm zgodnie z ustaloną zasadą – jaka figura odpowiada jakiemu dźwiękowi. Ważne: stopniowanie trudności – najpierw 3 figury, a potem 6, 9).

2. Śpiewanie/powtarzanie wyrazów podanych przez rodzica najpierw dwa trzy wyrazy, potem coraz więcej (np. kot – sanki – stół).

3. Różnicowanie dźwięków z najbliższego otoczenia

- nazywanie ich i naśladowanie
- rozpoznawanie osób po głosie (można wcześniej nagrać głos osób z otoczenia dziecka – mamy, taty, babci, zadaniem dziecka jest rozpoznać, do kogo należy prezentowany głos);
- łączenie dźwięku z obrazkiem – np. czajnik (zdjęcie czajnika, konkretny przedmiot) z zaprezentowanym dźwiękiem (np. puszczonej płyty);
- zabawa „Co słyszę?” – rodzic chowa się i prezentuje jakiś dźwięk (z otoczenia dziecka, np. szczekanie psa), zadaniem dziecka jest odgadnąć jaki to dźwięk.

4. Podział zdań na wyrazy i wyrazów na sylaby (wyrazy dwusylabowe, wyrazy trzysylabowe, wyrazy wielosylabowe).

5. Łączenie sylab w wyrazy

- *Jaki to będzie wyraz, kiedy powiem pił-ka? A kiedy powiem sa-mo-lot?* Najpierw wyrazy składające się z 3 sylab, potem coraz trudniejsze.

6. Wyodrębnianie pierwszej głoski

- *Co słyszysz na początku słowa Ania/ul/Ewa? itp.* Najpierw dziecko powinno opanować wyróżnianie samogłosek (ul, oko), a potem spółgłosek na początku wyrazu (biurko, samochód itp.)

7. Różnicowanie wyrazów podobnie brzmiących np. półka-bułka, kosa-koza.

8. Zabawa w dobieranie wyrazów na określoną głoskę, tworzenie ciągów wyrazowych - („Teraz będziemy mówić wyrazy na literę a” itp.)

9. Łączenie głosek w wyrazy dzielenie wyrazów na głoski

- *Jaki to wyraz kiedy mówię m-a-m-a?*
- *Jakie głoski słyszysz w wyrazie domek? – wymień po kolei.*

10. Segregowanie wyrazów wg ilości sylab, głosek

Rodzic przygotowuje karteczki z różnymi wyrazami (nazwy zwierząt, owoców itp., jeden wyraz na jednej karteczce).

Zadaniem dziecka jest przeczytać głośno każdy wyraz, podzielić go na sylaby lub głoski, a następnie przyporządkować do określonej grupy, np. grupy zielonej „Na zielonej kartce połóż te wyrazy, które mają trzy sylaby, a na żółtej te, które mają cztery sylaby”.

11. Szukanie ukrytych wyrazów w innych wyrazach np. ser-ce, gra-bie (rodzic wypowiada te wyrazy, a zadaniem dziecka jest „znalezienie” innego wyrazu w prezentowanym).

12. Wspólne układanie i nauka rymowanek

Uzupełnianie słów w znanych rymowankach, np. lata osa koło, śnieżek prószy marzną Można również wesołe układać rymowanki o członkach rodziny, a następnie uczyć się ich wraz z dzieckiem na pamięć.

13. Ćwiczenie pamięci słuchowej

Rodzic prezentuje dziecku ciąg cyfr, wyrazów (np. owoców), zadaniem dziecka jest zapamiętać te elementy i odtworzyć w kolejności podanej przez rodzica (na początek trzy, cztery elementy, stopniowo coraz więcej).

14. Wspólna nauka piosenek, wierszyków, tekstów

Można przygotować krótki teatrzyk, występ dla pozostałych członków rodziny. Występ przed babcią i dziadkiem i wypowiedzenie z pamięci wierszyka, układanie rymowanek, wyszukiwanie w otoczeniu wyrazów zaczynających się na literkę „p” – nauka może być świetną zabawą!

15. Wspólne czytanie książeczek i wierszyków dla dzieci

I na koniec kilka propozycji ciekawych zabaw do ćwiczeń słuchowych

1. Zabawa „Zagraj tak samo”

Prowadzący zajęcia prezentuje dzieciom zabawę, polegającą na uważnym słuchaniu i zapamiętaniu dźwięków kilku instrumentów i zabawek. Prowadzący prezentuje zagadki w taki sposób, że za każdym razem dodaje jeden dźwięk (dźwięki mogą się powtarzać). Zadaniem dzieci jest zagrać w tej samej kolejności na tych instrumentach i zabawkach.

Pomoce: dzwoneczek, piszcząca gumowa zabawka, grzechotka, woreczek z grochem, bębenek itp.

2. Zabawa „Co powiedział zmarznięty brat?”

Dzieci zgadują słowa, które powiedział zmarznięty brat. Prowadzący zajęcia mówi:

Brat troszkę zmarzł, będąc na mrozie, i drży z zimna. Dlatego mówi niepełne słowa, opuszcza pierwszą sylabę. Słowo „samochody” wymawia: „mo-cho-dy”. Rozszyfrujcie pozostałe słowa.

3. Zabawa „Co to za słowo?”

Dzieci zgadują słowa, które powiedział prowadzący. Prowadzący zajęcia przedstawia w słowach sylaby. Słowo „mleko” wymawia: „ko-mle”. Rozszyfrujcie pozostałe słowa

4. Zabawa „Pąk”

Dzieci zgadują słowa. Prowadzący zajęcia mówi: Do każdej sylaby słowa dodam słowo „pąk”. Czyli: „woda” wymawia: „pąk-wo-pąk-da”. Rozszyfrujcie pozostałe słowa.

5. Zabawa „Zaczarowane słowa”

Prowadzący wypowiada słowo, a zadaniem dziecka jest powiedzenie słowa bez pierwszej głoski (dziecko usuwa pierwszą głoskę ze słowa). Prowadzący zajęcia mówi: Powiedz słowo „kosa” bez pierwszej głoski: [k]

Zestaw wyrazów do ćwiczeń:

kłódka, szmata, szkoła, chlew, klaser, aster, dwory, adres, smak, smalec, drogi, mrok, krata, kość, ażur, chusta, blok, flak, foczka, puszka, sucho, lusterka, plama, sznurek, sława, arak, blaski, glina, ikra, krowy, łowca, okoń, scena, tkaczka, tryby, uwaga, zdanie.

6. Zabawa „Zaczaruj słowa”

Prowadzący zajęcia wypowiada słowo, a zadaniem dziecka jest powiedzenie tego słowa bez ostatniej głoski (dziecko usuwa ostatnią głoskę ze słowa). Prowadzący zajęcia mówi: Powiedz słowo „kosa” bez ostatniej głoski: [a]

Zestaw wyrazów do ćwiczeń:

rybak, grot, kita, kosa, pora, rzepa, szala, garb, kran, pałac, brodac, buraki, kozak, stok, sens, tort, siatkarz, piłkarz, rękaw, list, koral, góral, metal, autor, kawał, bóbr, okoń, boks, baniak, port, bociany.

7. Zabawa „Zaczaruj słowa”

Prowadzący wypowiada słowo, a zadaniem dziecka jest powiedzenie tego słowa bez pierwszej sylaby (dziecko usuwa pierwszą sylabę ze słowa). Prowadzący zajęcia mówi:

Powiedz słowo „porzeczką”, opuszczając pierwszą sylabę: „po”

Zestaw wyrazów do ćwiczeń:

rybak, buraki, kawał, pisanki, zegary, malina, zapałka, hamak, barany, jagody, motor, potyczka, lipiec, budzik, bibułka, wybieg, basen, rebus, kawałek.

8. Zabawa „Uśmiech szympansa”

Prowadzący wypowiada powoli ciąg słów, które zawierają głoskę [sz] lub [s]. Zadaniem dzieci jest zareagowanie na słowo z głoską [sz]. Gdy usłyszą [sz] klaszczą w dłonie i robią małą minę (wydymają usta).

Zestaw wyrazów do ćwiczeń:

sałata, sardynka, szalik, seler, szczypiorek, ser, sok, sól, szynka, szyszka, syrop, sosna, szelki, surówka, szalwia, szarlotka, słoik.

9. Zabawa „Co mówi brzydkie kaczątko”

Prowadzący mówi: Brzydkie kaczątko mówi po polsku, ale dodaje do każdego wyrazu sylabę „kwa”, np. zamiast mama mówi: kwa-mama. Posłuchaj opowiadania i jeszcze raz powiedz je tak, jak by to zrobiło brzydkie kaczątko (dodając do każdego wyrazu sylabę „kwa”). Prowadzący czyta po jednym zdaniu.

Opowiadanie brzydkiego kaczątka:

Ale dzisiaj jestem najedzony przysmakami. Czarny kogut miał urodziny. Na podwórku urządził przyjęcie. Kura złotopióra rozdawała ziarenka zboża. Piesek dawał czosnek. Wielki gąsior częstował czekoladą. Indyk darował czarne porzeczki. Prosiaczek

przyniósł buraczek. Gospodyni zaś poczęstowała mnie kiszonym ogóreczkiem.
[kwaale kwadziaj...]

Jolanta Piechota –pedagog